

דף י:

או"ח סימן צ סעיף א

עין משפט א.

א. המתפלל לא יעמוד על גבי מטה או כסא או ספסל ר.

או"ח סימן צה סעיף א

עין משפט ב.

א. יכוין רגליו כאילו אינם אלא אחד כדי להדמות למלאכים ש שנאמר בהם ורגליהם רגל ישרה.

הגה: וי"א דכשעומד להתפלל ה הולך לפניו ג' פסיעות דרך קרוב והגשה א.

או"ח סימן פט סעיף ג

עין משפט ג.

ג. אסור לאדם להתעסק בצרכיו ב או ללכת לדרך עד שיתפלל ג שמונה עשרה.

ר. ברכות י: והטעם לפי שאין גבהות לפני המקום, ואין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש, והמשפיל עצמו ומכניעה תפילתו מתקבלת יותר.

ו. כתב בספר חסידים סי' תשע"ג שאדם המתפלל ונפלה בלבו שמחת אהבת ה' פתאום זו ראייה כי ה' חפץ לעשות רצונו. כה"ח אות א'.

ש. ברכות דף יו"ד, והטעם כיון שצריך לעמוד לפני השכינה צריך להסיר כל המחשבות של הגוף מלבו ולהדמות למלאכים, ועיין עוד כמה טעמים בכה"ח אות א'.

ז. ואם עבר והתפלל בלא השוואת רגליו ואפי' לא עקב בצד גודל יצא, כה"ח אות ב'. ואין להתנענע אלא בשעת עסק התורה או בזמירות אבל לא בשעת העמידה, כה"ח אות ד' מהזוהר.

ת. כשאומר "תהילות לאל", ויש בזה טעם ע"פ הסוד לעמוד בתהילות ולא בשירה חדשה.

א. דכתיב ויגש אברהם, ויגש יהודה, ויגש אליהו. וי"א דאותם ג' פסיעות כנגד המחיצות ענן חושך וערפל, כמו שנאמר אצל משה רע"ה וזהו הטעם של ג' פסיעות לאחריו לחזור מתוך אותן ג' מחיצות, כ"כ בשל"ה. ועיין בכה"ח אות ז'.

ב. אבל צורך מצוה כגון צרכי שבת ויו"ט מותר לקנות בבוקר קודם תפלה, וכ"כ הפר"ח ובלבד שיקרא ק"ש ותפלה בזמנה, וי"א דוקא אם לא ימצא לקנות כלום אחר התפלה יקדים לקנות קודם, כ"כ בח"א.

ג. ואם אין השיירא מחכה לו מותר ללכת, ב"י. ולא דוקא שחרית אלא אפי' כל תפלה שהגיע זמנה אסור לו לצאת עד שיתפלל אותה, כ"כ בכ"מ פ"ו מהלכות תפלה הלכה ד' מהרב מנוח.

עין משפט ד.

או"ח סימן נח פעיף א

א. זמן קריאת שמע של שחרית משיראה את חבירו הרגיל עמו קצת ברחוק ד' אמות ויכירונו^ד, ונמשך זמנה עד סוף ג' שעות^ה שהוא רביע היום^ו.

ומצוה מן המובחר לקרותה כוונתין, שהיו מכוונים לקרותה מעט קודם הנץ החמה כדי לסיים קריאתה וברכותיה עם הנץ החמה ויסמוך התפלה מיד, ומי שיכול לעשות כן שכרו מרובה מאוד^ז.

הגה: שיעור הנץ החמה הוא כמו שיעור שעה אחת^ח קודם שיעלה כל גוף השמש על הארץ.

עין משפט ה.

או"ח סימן נח פעיף ו

ו. אע"פ שזמנה נמשך עד סוף שעה השלישית ביום, אם עברה שעה שלישית^ט קורא אותה בברכותיה כל שעה רביעית שהוא שליש היום^י, ואין לו שכר כקורא בזמנה. ואם עברה שעה רביעית קורא אותה

ד. ברכות ט' וכאחרים.

ה. וכתב הרמב"ם בפ"י המשנה בפ"ק דברכות דכל אלו השעות הם שעות זמניות וכן פשטה ההוראה בכל ישראל, כה"ח אות ג'.

והתה"ד בסי' א' כתב שתחילתן וסופן הוא מעלות השחר עד צה"כ, אבל הלכוש כתב דתחילתן מהנץ החמה עד השקיעה. והמ"א בס"ק א' כתב דבק"ש לכו"ע מונים מעמוד השחר עד צה"כ.

ו. לפ"ז יש ליזהר בימי החורף למהר לקרוא ק"ש מאחר שהיום קצר, ב"י בשם מהר"י אבוהב.

ז. ומובטח לו שהוא בן עוה"ב, ולא יוזק כל אותו היום.

ח. והב"י כתב דבנוסחא אחרת כתוב עישור שעה אחת במקום "שיעור" ובכ"מ על הרמב"ם פ"א דק"ש הלכה י"א כתב דהיא נוסחא האמיתית, וכן הסכים הפר"ח.

והגאון כתב על דברי הרמ"א שהאחרונים כתבו שזה טעות סופר וצ"ל עישור שעה. ושיעור הנץ החמה עד שעולה כל גוף השמש הוא שתי דקות ושני שלישי דקה, וזהו הנץ הנראה, וכך נראה דעת מר"ן בב"י. וגם דקה או שנים אחרי יציאתה עדיין הוי דמדומי חמה, ועדיף לראות הזמן ע"פ השעון ולא לראות במזרח במקום זריחתה משום ע"ה ונשים שלא יאמרו שממתינים שם משום כבוד השמש, ועיין כה"ח אות י'.

ט. אפי' במזיד או בפשיעה, ב"י, ט"ז ס"ק ד'.

י. שהוא זמן תפלה כרבי יהודה כמ"ש בסי' פ"ט.

מי שנשאר ער כל הלילה ורואה בעצמו שאינו יכול להתפלל כראוי בהגיע הזמן יתעטף בטלית ויניח תפילין ויקרא ק"ש ויישן ויקום סמוך לד' שעות היום ויתפלל ק"ש וברכותיה,

כל היום בלא ברכותיה **ב**.

או"ח סימן מג פעיף א

עין משפט ו.

א. קורא אותה מהלך או עומד או שוכב או רוכב או יושב **ל**, אבל לא כשפניו טוחות בקרקע או שוכב על גבו ופניו למעלה **מ**, אבל קורא אותה והוא שוכב על צדו **נ**.

הגה: מאחר שכבר שוכב ואינה טירחא לעמוד.

א. ב. אם היה חולה או בעל בשר שאינו יכול להתהפך על צדו נוטה מעט לצדו וקורא ק"ש.

כה"ח אות כ"ד.

כ. הנהגה שדעת הרמב"ם לברך כל היום כולו וכן הסכים הפר"ח והראשון לציון והגם שברב פעלים העלה לברך עד חצות היום, בספרו עוד יוסף חי חזר בו ופסק עד ד' שעות כמו מר"ן השו"ע, וא"כ לדינא מי שנאנס אחרי ד' שעות יברך בלא שם ומלכות. כה"ח אות כ"ה.

וקורא אותה כל היום כדי לקבל עליו עול מלכות שמים.

ל. ברכות דף י'. ומ"מ יושב עדיף כדי שיוכל לקרותה באימה ובכוונה ובישוב הדעת יותר.

מ. וי"א דאפי' בדיעבד לא יצא, כה"ח אות ב'.

נ. הנהגה לדעת השו"ע אפי' לכתחלה, אבל הרמ"א הגיה רק מאחר והיה שוכב ויש טרחא לעמוד, והט"ז בס"ק א' תמה על דברי הרמ"א, כה"ח אות ג'. מ"מ מצד מצוה מן המובחר ישוב, שם באות ד'.